

KHẢO SÁT NHU CẦU TẬP HUẤN KHẨN CẤP VỀ CHĂM SÓC VÀ ĐIỀU TRỊ BỆNH NHÂN COVID-19

Vũ Quốc Đạt¹, Nguyễn Thị Hảo²

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Trong bối cảnh dịch COVID-19 diễn biến phức tạp, cần có các khóa đào tạo khẩn cấp về chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19 cho nhân viên y tế.

Mục tiêu: Xác định mức độ cần thiết của các nội dung lý thuyết và thực hành cho khóa tập huấn về chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19 theo nhu cầu của bác sĩ, điều dưỡng, sinh viên y năm cuối.

Đối tượng, phương pháp: Nhân viên y tế thực hiện khảo sát trực tuyến, đánh giá các nội dung đào tạo theo các mức độ cần thiết khác nhau.

Kết quả: 2074 người tham gia khảo sát. Bác sĩ chiếm tỷ lệ cao nhất (87,22%). Tỷ lệ nhân viên y tế có kinh nghiệm chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19 là 5,72%. Tất cả các nội dung đề xuất đều được trên 70% nhân viên y tế đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết. Phòng hộ cá nhân và kiểm soát nhiễm khuẩn nằm trong những nội dung có tỷ lệ được đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết cao nhất trong 3 nhóm được khảo sát. Nội dung khác được nhiều bác sĩ quan tâm bao gồm điều trị chống đông, ức chế miễn dịch và các phương pháp hỗ trợ hô hấp. Trong khi đó, phân loại bệnh nhân, đánh giá tiên lượng bệnh và chăm sóc bệnh nhân thở oxy, thở máy là những nội dung được nhiều điều dưỡng và sinh viên y quan tâm nhất.

Kết luận: Tất cả nội dung tập huấn được trên 70% người khảo sát đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết. Các nội dung này có thể được tham khảo để xây dựng các khóa tập huấn khẩn cấp.

Từ khóa: Tập huấn, COVID-19, chăm sóc, điều trị.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Đại dịch COVID-19 lần đầu xuất hiện tại Trung Quốc vào cuối năm 2019 và nhanh chóng lan ra toàn thế giới với ước tính hơn 220 triệu người mắc và hơn 4,5 triệu người tử vong trên toàn cầu tính tới cuối tháng 8 năm 2021 [1]. Tại Việt Nam, ước tính tại cùng thời điểm, có gần 450.000 ca mắc và hơn 11.000 ca tử vong [1].

Bệnh lây lan nhanh qua đường hô hấp, tiến triển nặng ở 20% bệnh nhân, thường gặp ở người lớn tuổi, suy giảm miễn dịch, có bệnh lý nền. Các trường hợp diễn biến nặng cần nhập viện và hỗ trợ hô hấp, 5% trường hợp nguy kịch cần điều trị tại các đơn vị điều trị tích cực [2]. COVID-19 đã và đang tạo ra một gánh nặng lớn lên hệ thống y tế, đặc biệt tại các nước đang phát triển như Việt Nam [3]. Trong khi đó, nghiên cứu năm 2014 chỉ ra sự hạn chế về cơ sở vật chất và nguồn nhân lực tại các đơn vị chăm sóc tích cực ở Việt Nam [4]. Tại các bệnh viện tuyến tỉnh, số lượng giường bệnh của đơn vị chăm sóc tích cực trung bình là 26 giường, chiếm 4% tổng giường bệnh. Con số này tại các bệnh viện tuyến quận huyện là 12 giường. Tại các bệnh viện tuyến tỉnh, số bác sĩ, điều dưỡng tại các đơn vị chăm sóc tích cực chỉ

1. Trường Đại học Y Hà Nội

2. Đơn vị Nghiên cứu lâm sàng Đại học Oxford

Ngày nhận bài: 15/12/2021

Ngày phản biện xong: 02/01/2022

Ngày duyệt đăng: 25/02/2022

Người chịu trách nhiệm nội dung khoa học: BS. Vũ Quốc Đạt,
Trường Đại học Y Hà Nội

Điện thoại: 0932806101. E-mail: datvq@hmu.edu.vn

chiếm 6% và 8% số lượng bác sĩ, điều dưỡng của bệnh viện [4].

Trước nhu cầu bức thiết của đại dịch về nguồn nhân lực có kiến thức và kỹ năng phù hợp, cần có những khóa đào tạo khẩn cấp về chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19. Vì thế, chúng tôi tiến hành khảo sát nhu cầu tập huấn khẩn cấp về chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19 trong nhân viên y tế, với mục tiêu xác định các nội dung lý thuyết và thực hành cần thiết đối với từng đối tượng nhân viên y tế. Từ đó, đưa ra khuyến nghị về các nội dung tập huấn phù hợp trong bối cảnh đại dịch.

ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP

Đối tượng nghiên cứu: Nhân viên y tế, bao gồm các bác sĩ, điều dưỡng bất kể chuyên ngành làm việc, và sinh viên y khoa năm cuối được mời tham gia khảo sát.

Phương pháp nghiên cứu: Khảo sát trực tuyến. Thời gian tiến hành khảo sát từ ngày 25/8/2021 tới ngày 27/8/2021.

Nội dung khảo sát chính bao gồm đánh giá mức độ cần thiết của các nội dung lý thuyết và thực hành

theo thang điểm từ “không cần thiết” tới “rất cần thiết” để tập huấn khẩn cấp trong 3 ngày. Các nội dung đào tạo đề xuất trong khảo sát được tham khảo từ “Hướng dẫn quản lý lâm sàng COVID-19” của WHO [5]. Các nhóm đối tượng khác nhau (bác sĩ, điều dưỡng, sinh viên y) thực hiện khảo sát cho các nhóm nội dung lý thuyết và thực hành khác nhau. Đối tượng bác sĩ và điều dưỡng thực hiện khảo sát cho hai nhóm nội dung lý thuyết và thực hành liên quan tới chăm sóc, điều trị cho (1) bệnh nhân COVID-19 trung bình, nặng và (2) bệnh nhân COVID-19 nguy kịch.

Mức độ cần thiết của các nội dung lý thuyết và thực hành được thể hiện bằng tỷ lệ phần trăm của các lựa chọn “không cần thiết”, “có thể cần thiết”, “cần thiết” và “rất cần thiết”.

KẾT QUẢ

Đặc điểm chung đối tượng tham gia khảo sát

Nghiên cứu khảo sát 2074 người, trong đó: Nữ giới chiếm 54,29%. Trung vị tuổi của đối tượng tham gia khảo sát là 30 tuổi (IQR: 27 - 33). Bác sĩ chiếm tỷ lệ cao nhất trong số người tham gia khảo sát (87,22%).

Bảng 1. Tỷ lệ thành phần đối tượng tham gia khảo sát và tỷ lệ đã từng tham gia chăm sóc, điều trị bệnh nhân COVID-19

Đối tượng	Số lượng	Đã tham gia chăm sóc bệnh nhân COVID-19 n (%)
Bác sĩ	1809 (87,22%)	80/1809 (4,42%)
Sinh viên y năm cuối	228 (10,99%)	32/228 (14,04%)
Điều dưỡng	37 (1,78%)	8/37 (21,62%)
Tổng	2074 (100%)	120/2074 (5,79%)

Nhận xét: Tại thời điểm khảo sát, có 5,72% số người trong khảo sát đã từng tham gia chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19. Trong đó, 21,62% điều dưỡng, 14,04% sinh viên y năm cuối và 4,42% bác sĩ trong khảo sát đã từng tham gia chăm sóc, điều trị bệnh nhân COVID-19.

Nhu cầu đào tạo của đối tượng bác sĩ về chăm sóc, điều trị bệnh nhân COVID-19

Bảng 2. Mức độ cần thiết của các nội dung tập huấn dành cho bác sĩ chăm sóc bệnh nhân trung bình, nặng (n = 1809)

Nội dung	Không cần thiết	Có thể cần thiết	Cần thiết	Rất cần thiết
Dịch tễ học, đại cương, cơ chế bệnh sinh của COVID-19	91 (5,03%)	343 (18,96%)	906 (50,08%)	469 (25,93%)
Triệu chứng lâm sàng và phân loại bệnh nhân	11 (0,61%)	43 (2,38%)	724 (40,02%)	1031 (56,99%)
Các kỹ thuật xét nghiệm chẩn đoán và theo dõi điều trị	22 (1,22%)	115 (6,36%)	879 (48,59%)	793 (43,84%)
Kỹ thuật chăm sóc người bệnh, các kỹ thuật và chăm sóc bệnh nhân thở máy	10 (0,55%)	68 (3,76%)	698 (38,58%)	1033 (57,10%)
Điều trị COVID-19: chống đông, ức chế miễn dịch và kháng vi sinh vật	10 (0,55%)	64 (3,54%)	679 (37,53%)	1056 (58,37%)
Liệu pháp oxy: HFNC, NIV, CPAP	9 (0,5%)	62 (3,43%)	654 (36,15%)	1084 (59,92%)
Phục hồi chức năng cho bệnh nhân	24 (1,33%)	241 (13,32%)	839 (46,38%)	705 (38,97%)
Sử dụng phòng hộ cá nhân và các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn	8 (0,44%)	40 (2,21%)	483 (26,7%)	1278 (70,65%)
An toàn vận chuyển bệnh nhân và chuyển tuyến	21 (1,16%)	127 (7,02%)	717 (39,64%)	944 (52,18%)
Phòng bệnh COVID-19	32 (1,77%)	164 (9,07%)	749 (41,40%)	864 (47,76%)
Kỹ thuật hồi sinh tim phổi (CPR)	40 (2,21%)	195 (10,78%)	729 (40,30%)	845 (46,71%)
Tư vấn can thiệp tâm lý cho bệnh nhân và nhân viên y tế	42 (2,32%)	326 (18,02%)	822 (45,44%)	619 (34,22%)
Các biện pháp hỗ trợ hô hấp: liệu pháp oxy và thở máy cơ bản	8 (0,44%)	61 (3,37%)	746 (41,24%)	994 (54,95%)
Các vấn đề đạo đức trong đại dịch	84 (4,64%)	404 (22,33%)	823 (45,49%)	498 (27,53%)
Thực hành sử dụng các biện pháp hỗ trợ hô hấp	7 (0,39%)	88 (4,86%)	742 (41,02%)	972 (53,73%)
Thực hành dùng phòng hộ cá nhân	15 (0,83%)	58 (3,21%)	605 (33,44%)	1131 (62,52%)
Thực hành phân loại bệnh nhân	8 (0,44%)	81 (4,48%)	739 (40,85%)	981 (54,23%)
Thực hành lấy mẫu xét nghiệm COVID-19	52 (2,87%)	213 (11,77%)	805 (44,50%)	739 (40,85%)

Nhận xét: Tất cả các nội dung được đề xuất tập huấn cho bác sĩ chăm sóc bệnh nhân trung bình, nặng đều được trên 70% số bác sĩ đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết.

Bảng 3. Mức độ cần thiết của các nội dung tập huấn dành cho bác sĩ chăm sóc bệnh nhân nguy kịch (n = 1809)

Nội dung	Không cần thiết	Có thể cần thiết	Cần thiết	Rất cần thiết
Thở máy xâm nhập	40 (2,21%)	198 (10,95%)	776 (42,90%)	795 (43,95%)
Chiến lược điều trị bệnh nhân ARDS	22 (1,22%)	126 (6,97%)	823 (45,49%)	838 (46,32%)
Phương pháp an thần, giảm đau, giãn cơ ở bệnh nhân hồi sức COVID-19	23 (1,27%)	166 (9,18%)	851 (47,04%)	769 (42,51%)
Hồi sức huyết động	22 (1,22%)	127 (7,02%)	808 (44,67%)	852 (47,10%)
Đánh giá kết quả khí máu động mạch	24 (1,33%)	146 (8,07%)	850 (46,99%)	789 (43,62%)
Điều trị COVID-19: chống đông, ức chế miễn dịch và kháng vi sinh vật	13 (0,72%)	97 (5,36%)	808 (44,67%)	891 (49,25%)
Nhiễm trùng bội nhiễm ở bệnh nhân COVID-19: biểu hiện lâm sàng, chẩn đoán, hướng điều trị	9 (0,50%)	101 (5,58%)	801 (44,28%)	898 (49,64%)
Kỹ thuật hồi sinh tim phổi	35 (1,93%)	149 (8,24%)	802 (44,33%)	823 (45,49%)
Tư vấn can thiệp tâm lý cho bệnh nhân và nhân viên y tế	57 (3,15%)	316 (17,47%)	831 (45,94%)	605 (33,44%)
Phục hồi chức năng cho bệnh nhân COVID-19	52 (2,87%)	292 (16,14%)	845 (46,71%)	620 (34,27%)
Các vấn đề đạo đức trong đại dịch	84 (4,64%)	394 (21,78%)	818 (45,22%)	513 (28,36%)
Thực hành đặt ống nội khí quản, kỹ thuật bóp bóng	30 (1,66%)	107 (5,91%)	734 (40,57%)	938 (51,85%)
Thực hành cai thở máy và rút ống nội khí quản	26 (1,44%)	157 (8,68%)	770 (42,56%)	856 (47,32%)
Thực hành kỹ thuật ECMO, thay huyết tương, CRRT	74 (4,09%)	297 (16,42%)	715 (39,52%)	723 (39,97%)
Thực hành liệu pháp oxy: HFNC, NIV, CPAP	20 (1,11%)	113 (6,25%)	737 (40,74%)	939 (51,91%)

Nhận xét: Tất cả các nội dung được đề xuất tập huấn cho bác sĩ chăm sóc bệnh nhân nguy kịch đều được trên 70% số bác sĩ đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết.

Nhu cầu đào tạo của đối tượng điều dưỡng về chăm sóc, điều trị bệnh nhân COVID-19

Bảng 4. Mức độ cần thiết của các nội dung tập huấn cho điều dưỡng chăm sóc bệnh nhân trung bình, nặng (n = 37)

Nội dung	Không cần thiết	Có thể cần thiết	Cần thiết	Rất cần thiết
Dịch tễ học, đại cương, cơ chế bệnh sinh của COVID-19	1 (2,7%)	10 (27,03%)	17 (45,95%)	9 (24,32%)
Nguyên tắc chẩn đoán và điều trị COVID-19	0 (0%)	3 (8,11%)	26 (70,27%)	8 (21,62%)
Đánh giá - phân loại và tiên lượng nặng người bệnh COVID-19 (công cụ cảnh báo sớm)	0 (0%)	2 (5,41%)	17 (45,95%)	18 (48,65%)
Quy trình sàng lọc, tiếp đón, phân luồng, cách ly và điều trị người bệnh COVID-19	0 (0%)	1 (2,7%)	18 (48,65%)	18 (48,65%)
Nguyên tắc phòng và kiểm soát nhiễm khuẩn trong các cơ sở khám chữa bệnh	0 (0%)	1 (2,70%)	16 (43,24%)	20 (54,05%)
Phòng hộ cá nhân và kiểm soát nhiễm khuẩn trong chăm sóc - điều trị người bệnh COVID-19	0 (0%)	0 (0%)	9 (24,32%)	28 (75,68%)
Lấy mẫu, bảo quản và vận chuyển bệnh phẩm xét nghiệm SARS-CoV-2	0 (0%)	3 (8,11%)	15 (40,54%)	19 (51,35%)
Đại cương liệu pháp oxy trong chăm sóc người bệnh	0 (0%)	0 (0%)	17 (45,95%)	20 (54,05%)
Quy trình làm sạch - khử khuẩn dụng cụ và bề mặt môi trường khu vực tiếp đón, khám bệnh và điều trị người bệnh COVID-19	0 (0%)	2 (5,41%)	16 (43,24%)	19 (51,35%)
Phục hồi chức năng, tư thế trị liệu cho người bệnh và thông khí tư thế khi nằm sấp	0 (0%)	3 (8,11%)	19 (51,35%)	15 (40,54%)
Chăm sóc vệ sinh răng miệng cho người bệnh COVID-19 và người bệnh thở máy	0 (0%)	4 (10,81%)	23 (62,16%)	10 (27,03%)
Cấu tạo và tổng quan về máy thở và HFNC	0 (0%)	3 (8,11%)	20 (54,05%)	14 (37,84%)
Chăm sóc người bệnh có thở oxy liệu pháp cơ bản và HFNC	0 (0%)	1 (2,7%)	23 (62,16%)	13 (35,14%)
Dinh dưỡng cho người bệnh COVID-19	0 (0%)	4 (10,81%)	23 (62,16%)	10 (27,03%)
Hỗ trợ tâm lý cho người bệnh COVID-19 và nhân viên y tế	0 (0%)	4 (10,81%)	19 (51,35%)	14 (37,84%)
Quy định về thanh toán và công khai chi phí liên quan đến chăm sóc và điều trị người bệnh COVID-19	2 (5,41%)	9 (24,32%)	20 (54,05%)	6 (16,22%)
Quy định về ghi chép hồ sơ trong chăm sóc người bệnh COVID-19	2 (5,41%)	6 (16,22%)	23 (62,16%)	6 (16,22%)

Đại cương sử dụng một số loại thuốc trong điều trị người bệnh COVID-19 thể nhẹ và trung bình	1 (2,7%)	4 (10,81%)	20 (54,05%)	12 (32,43%)
Các vấn đề về đạo đức trong đại dịch	2 (5,41%)	6 (16,22%)	25 (67,57%)	4 (10,81%)
Thực hành sử dụng phòng hộ cá nhân	0 (0%)	0 (0%)	15 (40,54%)	22 (59,46%)
Thực hành lấy mẫu, bảo quản, bàn giao bệnh phẩm chẩn đoán SARS-CoV-2	0 (0%)	1 (2,70%)	19 (51,35%)	17 (45,95%)
Thực hành phục hồi chức năng và tư thế trị liệu	0 (0%)	4 (10,81%)	21 (56,76%)	12 (32,43%)
Thực hành liệu pháp thở oxy qua cannula, mask, và lắp ráp máy HFNC	0 (0%)	1 (2,70%)	18 (48,65%)	18 (48,65%)
Thực hành kỹ thuật hồi sinh tim phổi (CPR)	1 (2,70%)	4 (10,81%)	16 (43,24%)	16 (43,24%)

Nhận xét: Tất cả các nội dung được đề xuất tập huấn cho điều dưỡng chăm sóc bệnh nhân trung bình, nặng đều được trên 70% số điều dưỡng đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết.

Bảng 5. Mức độ cần thiết của các nội dung tập huấn cho điều dưỡng chăm sóc bệnh nhân nguy kịch (n = 37)

Nội dung	Không cần thiết	Có thể cần thiết	Cần thiết	Rất cần thiết
Dịch tễ học, đại cương, cơ chế bệnh sinh của COVID-19	5 (13,51%)	9 (24,32%)	17 (45,95%)	6 (16,22%)
Nguyên tắc chẩn đoán và điều trị COVID-19	0 (0%)	8 (21,62%)	21 (56,76%)	8 (21,62%)
Đánh giá - phân loại và tiên lượng nặng người bệnh COVID-19 (công cụ cảnh báo sớm)	0 (0%)	1 (2,70%)	15 (40,54%)	21 (56,76%)
Nguyên tắc phòng và kiểm soát nhiễm khuẩn trong các cơ sở khám chữa bệnh	0 (0%)	1 (2,70%)	18 (48,65%)	18 (48,65%)
Phòng hộ cá nhân và kiểm soát nhiễm khuẩn trong chăm sóc - điều trị người bệnh COVID-19	0 (0%)	0 (0%)	17 (45,95%)	20 (54,05%)
Lấy mẫu, bảo quản và vận chuyển bệnh phẩm xét nghiệm SARS-CoV-2	1 (2,70%)	1 (2,70%)	19 (51,35%)	16 (43,24%)
Quy trình làm sạch - khử khuẩn dụng cụ và bề mặt môi trường	1 (2,70%)	1 (2,70%)	19 (51,35%)	16 (43,24%)
Đại cương sử dụng một số loại thuốc trong điều trị người bệnh COVID-19 thể nặng và nguy kịch	1 (2,70%)	2 (5,41%)	20 (54,05%)	14 (37,84%)
Phương pháp an thần, giảm đau, giãn cơ ở bệnh nhân hồi sức COVID-19	0 (0%)	4 (10,81%)	22 (59,46%)	11 (29,73%)

Chăm sóc vệ sinh răng miệng cho người bệnh COVID-19 và người bệnh thở máy	0 (0%)	4 (10,81%)	19 (51,35%)	14 (37,84%)
Chăm sóc người bệnh có thở oxy liệu pháp cơ bản và HFNC	0 (0%)	2 (5,41%)	17 (45,95%)	18 (48,65%)
Phục hồi chức năng, tư thế trị liệu cho người bệnh và thông khí tư thế khi nằm sấp	0 (0%)	5 (13,51%)	21 (56,76%)	11 (29,73%)
Chăm sóc người bệnh nằm lâu và phòng chống loét và huyết khối	2 (5,41%)	5 (13,51%)	18 (48,65%)	12 (32,43%)
Dinh dưỡng cho người bệnh COVID-19 thể nặng	0 (0%)	2 (5,41%)	25 (67,57%)	10 (27,03%)
Hỗ trợ tâm lý cho người bệnh COVID-19 và nhân viên y tế chăm sóc người bệnh	1 (2,70%)	7 (18,92%)	21 (56,76%)	8 (21,62%)
Quy định về thanh toán và công khai chi phí liên quan đến chăm sóc và điều trị người bệnh COVID-19	3 (8,11%)	8 (21,62%)	17 (45,95%)	9 (24,32%)
Quy định về ghi chép hồ sơ trong chăm sóc người bệnh COVID-19	2 (5,41%)	5 (13,51%)	20 (54,05%)	10 (27,03%)
Các vấn đề về đạo đức trong đại dịch	2 (5,41%)	9 (24,32%)	19 (51,35%)	7 (18,92%)
Thực hành sử dụng phòng hộ cá nhân	0 (0%)	0 (0%)	16 (43,24%)	21 (56,76%)
Thực hành lấy mẫu, bảo quản, bàn giao bệnh phẩm chẩn đoán SARS-CoV-2	0 (0%)	3 (8,11%)	18 (48,65%)	16 (43,24%)
Thực hành phục hồi chức năng và tư thế trị liệu	1 (2,70%)	5 (13,51%)	20 (54,05%)	11 (29,73%)
Thực hành liệu pháp thở oxy qua cannula, mask; và lắp ráp máy HFNC	0 (0%)	2 (5,41%)	18 (48,65%)	17 (45,95%)
Thực hành kỹ thuật hồi sinh tim phổi (CPR)	0 (0%)	3 (8,11%)	14 (37,84%)	20 (54,05%)
Thực hành kỹ thuật hút đờm dãi (kín và hở)	0 (0%)	2 (5,41%)	14 (37,84%)	21 (56,76%)
Thực hành chuẩn bị và trợ giúp bác sĩ đặt nội khí quản/ mở khí quản - đặt catheter tĩnh mạch trung tâm	1 (2,70%)	3 (8,11%)	12 (32,43%)	21 (56,76%)
Thực hành đặt nội khí quản cho bệnh nhân COVID-19, kỹ thuật bóp bóng úp mask	1 (2,70%)	2 (5,41%)	12 (32,43%)	22 (59,46%)
Thực hành oxy liệu pháp và lắp đặt máy HFNC	1 (2,70%)	1 (2,70%)	14 (37,84%)	21 (56,76%)

Nhận xét: Hầu hết các nội dung được đề xuất tập huấn cho điều dưỡng chăm sóc bệnh nhân nguy kịch đều được trên 70% số điều dưỡng đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết. Lý thuyết dịch tễ, đại cương, cơ chế bệnh sinh được 37,83% điều dưỡng đánh giá là không cần thiết hoặc có thể cần thiết.

Nhu cầu đào tạo của sinh viên y khoa năm cuối về chăm sóc, điều trị bệnh nhân COVID-19**Bảng 6.** Mức độ cần thiết của các nội dung tập huấn dành cho sinh viên y khoa năm cuối (n = 228)

Nội dung	Không cần thiết	Có thể cần thiết	Cần thiết	Rất cần thiết
Dịch tễ học, đại cương, cơ chế bệnh sinh của COVID-19	5 (2,19%)	41 (17,98%)	126 (55,26%)	56 (24,56%)
Triệu chứng lâm sàng và phân loại bệnh nhân COVID-19	0 (0%)	5 (2,19%)	80 (35,09%)	143 (62,72%)
Các kỹ thuật xét nghiệm chẩn đoán và theo dõi điều trị trong COVID-19	4 (1,75%)	23 (10,09%)	120 (52,63%)	81 (35,53%)
Kỹ thuật chăm sóc người bệnh COVID-19: các kỹ thuật và chăm sóc bệnh nhân thở máy	2 (0,88%)	7 (3,07%)	72 (31,58%)	147 (64,47%)
Điều trị COVID-19: chống đông, ức chế miễn dịch và kháng vi sinh vật	0 (0%)	22 (9,65%)	92 (40,35%)	114 (50%)
Phục hồi chức năng cho bệnh nhân COVID-19	0 (0%)	30 (13,16%)	114 (50%)	84 (36,84%)
Sử dụng phòng hộ cá nhân và các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn	3 (1,32%)	14 (6,14%)	65 (28,51%)	146 (64,04%)
An toàn vận chuyển bệnh nhân và chuyển tuyến	5 (2,19%)	19 (8,33%)	100 (43,86%)	104 (45,61%)
Phòng bệnh COVID-19	6 (2,63%)	26 (11,40%)	85 (37,28%)	111 (48,68%)
Kỹ thuật hồi sinh tim phổi (CPR)	4 (1,75%)	18 (7,89%)	105 (46,05%)	101 (44,30%)
Tư vấn can thiệp tâm lý cho bệnh nhân và nhân viên y tế	6 (2,63%)	46 (20,18%)	112 (49,12%)	64 (28,07%)
Các biện pháp hỗ trợ hô hấp: liệu pháp oxy và thở máy cơ bản	0 (0%)	9 (3,95%)	96 (42,11%)	123 (53,95%)
Các vấn đề về đạo đức trong đại dịch	7 (3,07%)	56 (24,56%)	109 (47,81%)	56 (24,56%)
Thực hành sử dụng các biện pháp hỗ trợ hô hấp	0 (0%)	8 (3,51%)	101 (44,30%)	119 (52,19%)
Thực hành dùng phòng hộ cá nhân	9 (3,95%)	15 (6,58%)	76 (33,33%)	128 (56,14%)
Thực hành phân loại bệnh nhân	0 (0%)	14 (6,14%)	96 (42,11%)	118 (51,75%)
Thực hành lấy mẫu xét nghiệm COVID-19	16 (7,02%)	34 (14,91%)	87 (38,16%)	91 (39,91%)

Nhận xét: Tất cả các nội dung được đề xuất tập huấn cho sinh viên y năm cuối đều được trên 70% số sinh viên đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết.

BÀN LUẬN

Trong 3 ngày tiến hành khảo sát, nghiên cứu nhận được phản hồi của 2074 nhân viên y tế. Đối tượng tham gia khảo sát chủ yếu là bác sĩ (87,22%) tiếp đến là sinh viên y khoa năm cuối (10,99%). Điều dưỡng chiếm tỷ lệ nhỏ trong khảo sát. Điều này phần nào phản ánh mức độ quan tâm của nhân viên y tế đối với công tác tập huấn về chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19 tại thời điểm khảo sát. Tỷ lệ nhân viên y tế trong khảo sát đã từng tham gia chăm sóc, điều trị bệnh nhân COVID-19 thấp. 94,21% nhân viên y tế tham gia khảo sát chưa từng tham gia chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19. Do đó, việc tổ chức các khóa tập huấn nhằm trang bị sẵn sàng kiến thức, kỹ năng phù hợp cho nhân viên y tế trong bối cảnh đại dịch là điều cần thiết.

Tất cả các nội dung tập huấn đề xuất cho bác sĩ chăm sóc bệnh nhân trung bình, nặng đều được phần lớn bác sĩ đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết. Trong đó, các nội dung lý thuyết và thực hành liên quan tới sử dụng phòng hộ cá nhân, điều trị, liệu pháp oxy là những nội dung được nhiều bác sĩ đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết nhất. Tương tự với các nội dung đề xuất cho các bác sĩ chăm sóc bệnh nhân nguy kịch. Các nội dung đều được trên 70% bác sĩ đánh giá ở mức cần thiết hoặc rất cần thiết. Trong đó, các nội dung liên quan tới điều trị chống đông, ức chế miễn dịch và các điều trị hỗ trợ hô hấp là những nội dung có tỷ lệ bác sĩ đánh giá là cần thiết và rất cần thiết cao nhất. Nội dung liên quan tới hỗ trợ tâm lý và các vấn đề đạo đức trong đại dịch được các bác sĩ đánh giá ở mức độ cần thiết và rất cần thiết với tỷ lệ thấp nhất.

Trong các nội dung đề xuất tập huấn cho điều dưỡng khi chăm sóc bệnh nhân trung bình, nặng và nguy kịch thì hầu hết các nội dung liên quan đến thực hành chăm sóc người bệnh được điều dưỡng đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết để tập huấn. Có rất nhiều nội dung mà 100% điều dưỡng đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết để tập huấn đặc biệt là các nội dung liên quan đến phòng hộ cá nhân trong chăm sóc người bệnh. Do đặc điểm đường lây của bệnh, điều dưỡng là người tiếp xúc với bệnh nhân thường xuyên, thực hành các kỹ thuật chăm sóc người bệnh nên việc đảm bảo an toàn cho chính bản thân họ rất được chú trọng. Các nội dung lý thuyết dịch tễ, đại cương, cơ chế bệnh sinh có 37,83% điều dưỡng đánh

giá là không cần thiết hoặc có thể cần thiết. Tương tự đối tượng bác sĩ, điều dưỡng tham gia khảo sát đánh giá các vấn đề đạo đức trong đại dịch là một trong những nội dung có mức cần thiết hoặc rất cần thiết thấp nhất trong các nội dung được khảo sát. Có thể thấy các vấn đề đạo đức ít được quan tâm hơn các nội dung liên quan tới điều trị bệnh nhân. Tuy nhiên, trong đại dịch, hiểu về các nguyên tắc đạo đức và áp dụng các nguyên tắc này một cách phù hợp có ý nghĩa quan trọng trong các quyết định điều trị bệnh nhân và các quyết định phân bổ nguồn lực hạn chế [6].

Trong bối cảnh dịch bùng phát và lan rộng, sinh viên y khoa là một trong những nguồn nhân lực y tế được huy động tham gia hỗ trợ công tác chẩn đoán, chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19. Tuy nhiên, sinh viên năm cuối chưa có nhiều kinh nghiệm lâm sàng, đặc biệt đối với bệnh lý mới nổi như COVID-19. Do đó, việc trang bị cho sinh viên các kiến thức, kỹ năng phù hợp trước khi trực tiếp tham gia chăm sóc, điều trị bệnh nhân COVID-19 là điều cần thiết. Nghiên cứu khảo sát trên 228 sinh viên năm cuối về nhu cầu đào tạo chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19. Tất cả các nội dung đều được phần lớn sinh viên đánh giá là cần thiết và rất cần thiết. Trong đó, các nội dung lý thuyết và thực hành liên quan tới phân loại bệnh nhân, các biện pháp hỗ trợ hô hấp, sử dụng phòng hộ cá nhân và các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn là những nội dung có tỷ lệ sinh viên đánh giá là cần thiết và rất cần thiết cao nhất (trên 92%). Các nội dung này cung cấp kiến thức và kỹ năng phù hợp cho sinh viên tham gia hỗ trợ công tác chẩn đoán, chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19.

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

- Tỷ lệ nhân viên y tế chưa từng có kinh nghiệm tham gia chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19 cao, chiếm hơn 90% đối tượng khảo sát.

- Các nội dung lý thuyết và thực hành đề xuất cho từng nhóm đối tượng nhân viên y tế đều được phần lớn nhân viên y tế tham gia khảo sát đánh giá là cần thiết hoặc rất cần thiết.

- Các nội dung này có giá trị tham khảo để xây dựng nội dung đào tạo khẩn cấp về chăm sóc và điều trị bệnh nhân COVID-19 cho các nhóm nhân viên y tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard [Internet]. [cited 12/12/2021]. Available from: <https://covid19.who.int/>.
2. Thạch PN. Biểu hiện lâm sàng của COVID-19. COVID-19 Sách chuyên khảo dành cho nhân viên y tế 2021. p. 52.
3. Hamid H, Abid Z, Amir A, Rehman TU, Akram W, Mehboob T. Current burden on healthcare systems in low- and middle-income countries: recommendations for emergency care of COVID-19. *Drugs Ther Perspect.* 2020:1-3.
4. Dat VQ, Long NT, Giang KB, Diep PB, Giang TH, Diaz JV. Healthcare infrastructure capacity to respond to severe acute respiratory infection (SARI) and sepsis in Vietnam: A low-middle income country. *J Crit Care.* 2017;42:109-15.
5. WHO. Living guidance for clinical management of COVID-19 2021. Available from: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/338882/WHO-2019-nCoV-clinical-2021.1-eng.pdf>.
6. Sese D, Ahmad MU, Rajendram P. Ethical considerations during the COVID-19 pandemic. *Cleveland Clinic journal of medicine.* 2020.

SURVEY OF DEMAND FOR URGENT TRAINING ON CLINICAL MANAGEMENT OF COVID-19

Summary

Background: Urgent training on COVID-19 management for health care workers is important in COVID-19 pandemic.

Objectives: This survey identified necessity level of each proposed training topic according to clinicians, nurses and senior medical students' opinions.

Subjects and methods: Participants rated each proposed item according to its importance for a 3 day training course.

Results: 2074 healthcare workers responded. Clinicians accounted for 87.22% of participants. 5.72% of participants had experience in managing COVID-19 patients. All proposed training topics were rated as either *important* or *very important* by more than 70% of participants. Topics related to personal protective equipment application and infection control are among the most concerned items rated by all 3 participant groups. Therapeutics including anticoagulant and immunosuppressant drugs, and respiratory supporting are another most concerned items of clinician group. Screening, assessment, early recognition of worsening patients, and care of ventilated patients are most concerned issues of nurses and senior medical students.

Conclusions: All proposed training topics were rated as important or very important by the majority of participated healthcare workers. These topics could be used to develop content for urgent training courses on clinical management of COVID-19.

Keywords: *COVID-19 management, urgent training, healthcare workers.*